15e Jaargang | Curaçao den 17den September 1898. | No. 768

AMIGOE DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN.

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire en Aruba per drie maanden fl. 2, — met vooruitbetaling.
Voor het Buitenland per jaar fl. 10.—
Afzonderlijke nummers fl. 0,20.

BUREAU VAN DIT BLAD
PLEIN VAN PIETERMAAI, N° 129

E Courant aki ta sali toer dia Sabra.
Su prijs di abonnement ta fl. 2, — pa tres luna pagar pa dilanti.
Pa lugarnan foi Curaçao, Bonaire, Aruba fl. 10,— pa anja.
Un number sò fl. 0,20.

Curaçao 16 September.

EEN VERKEERDE BESCHOUWING.

III

Het is niet noodig te wijzen op de talrijke inrichtingen van onderwijs, op de kweekscholen en universiteiten, welke de kloosterlingen op de Philippijnen hebben gevestigd.

De groote verdienste der monniken is vooral hierin gelegen, dat zij de lagere klassen niet met schoolwijsheid hebben trachten te vullen— eene kennis waaraan de Philippijn practisch even weinig nut heeft als de Javaan of Arowak maar dat zij inlanders onderwijzen in kunsten en kundigheden, die hun practisch van dienst zijn.

Hooren we weer naar Tannert, t. a. p. :

De pastorie was het middelpunt van alle kunstzinnige en ideale strevingen. Daar werd de smeedkunst en het beeldhouwen beoefend, en met de voortbrengselen daarvan het godshuis getooid. Evenzoo werd de muziek in dienst der kerk gesteld.

Bijzonderen steun en aanmoediging vonden de textiele kunsten in het klooster. De pastoor toch verbood den inlanders ongekleed te gaan. Onder zijne leiding begon men die kostbare weefsels uit de vezels van ananas, abacà, nito en andere planten te maken, welke ten deele zoo fijn zijn, dat bijv. één enkele uit zulke stoffen vervaardigde hoed van de allerbeste kwaliteit met 50 tot 100 dollars betaald wordt. In de kloosters werden daarvoor nieuwe modellen en patronen bedacht en uitgevoerd en door den pastoor beloond.

Zooals men ziet, hebben de Philippijnen juist aan de monniken onder sociaal opzicht alles te danken.

Reeds een kwart eeuw geleden schreef dan ook een tijdschrift, dat niemand zal verdenken toen ter tijd te "clericale aspiratiën" te heben gehad, welke sommigen het thans toeschrijven, — nl. de welbekende *Revue des deux Mondes*, in haar n°. van 15 Mei 1870 :

Men heeft de monniken beschuldigd, dat zij den vooruitgang der kolonie tegenhielden, dat zij de vlucht der bevolkingen naar een werkzamer leven en een breeder werkkring beletten. Dit is zeer onrechtvaardig. De monniken hebben de inboorlingen der Philippijnen opgevoerd tot de hoogst mogelijke beschaving, waarvoor een volk vatbaar is, dat vier eeuwen geleden op den laagsten trap der barbaarschheid stond. Gewis, de tijd en de vermenging der verschillende rassen zullen nieuwen vooruitgang aanbrengen, maar de kloosterorden mogen met een rechtmatigen trots hun werk zien in die 4½ millioen Christen-inboorlingen, in die landlieden der Philippijnen, die beschaafder, onafhankelijker, rijker zijn dan de inboorlingen van eenige andere Europeesche bezitting in Azië en misschien wel van geheel het Oosten.

Don Juan Alvarez Guerra, de anticlericale Spanjaard, van wien wij reeds in het eerste artikel citeerden, getuigt dan ook terzelfder plaatse van "den monnik der Philippijnen" :

Gelijk voorheen, in de middeleeuwen, ten tijde der harnassen en speren, toen de intelligentie verdween in het slaggewoel, en de wetenschap en alle primitief-gevoerd onderzoek zich in het binnenste der kloosters verborg, slechts voortlevend onder de geleerde monniken, zoo onderhoudt tegenwoordig in het verre Oosten het klooster als een hedendaagsche Vesta-tempel het levende licht van den menschelijken vooruitgang. Het klooster vormt het toevluchtsoord der wetenschappen en kunsten, is ziekenhuis, wetenschappelijk proefstation en modelhoeve.

Ziedaar een getuigenis uit den mond van iemand, die verklaart "geenszins de gezindheid en opvattingen der monniken te deelen."

Maar, zoo zal men zeggen, indien de kloosterlingen zooveel goeds onder de bewoners der Philippijnen gesticht en hun zooveel weldaden bewezen hebben, waarom dan vreezen zij zoozeer, dat het den opstandelingen gelukken zal de Spanjaarden van de Philippijnen te verjagen, en stellen zij zich volgens den raad van den Paus onder de bescherming der Amerikanen ?

De *Oficina Maritima* formuleert deze tegenwerping met de volgende woorden :

"De que los indigenas de las Filipinas, insurreccionados contra España, no simpatizen con las órdenes religiosas, no hay duda alguna. Mayor y más alta autoridad para probar esta verdad no se podrá exijir que la del Papa Leon XIII, que acaba de recomendar a los monjes en Manila se pongan bajo la protección de las fuerzas americanas.

Si tantos fueran los servicios que les hubieran rendido los monjes á aquellos indigenas, no deberian temer las venganzas de los insurrectos si llegaran estos á apoderarse de Manila, y no tendrian ellos que ponerse bajo el amparo de las fuerzas americanas, como les indica el sabio y prudente jefe actual de la Iglesia.

Men moet hier wel onderscheiden, wie die opstandelingen zijn en het woord *indigenas* een niet te uitgebreide beteekenis geven. Bedoelt men door dat woord de inboorlingen van het onvermengde ras en de landlieden, onder wie de monniken vooral werkzaam waren en bij wie de christelijke deugden diep hebben wortel geschoten, de kloosterlingen zouden niets te vreezen hebben en er zou zelfs geen opstand zijn uitgebroken ; de opstand is echter uitgegaan van de mestiezen, die het wilde bloed van moederszijde behielden en slechts *uiterlijk* de beschaving van de vaderlijke lijn hebben aangenomen, die ten hoogste ontvankelijk voor herediteit wat betreft de ongunstige hoedanigheden van beide rassen, zeer moeilijk hunne deugden overnemen en bijna niet ontvankelijk zijn voor een christelijke beschaving, welke niet alleen het uiterlijke maar ook het innerlijke leven regelt. Geen wonder, dat zulke menschen bij het uitbreken eener rassenbotsing — want dat vooral is de opstand op de Philippijnen — de bewezen weldaden vergeten en hunne weldoeners, indien dezen tot het gehate ras behooren aan hunne wraakzucht opofferen.

Om hen tegen die wraakzucht te beveiligen, gaf de Paus den missionarissen der Philippijnen den raad zich onder de hoede der Amerikanen te stellen, daar de Spanjaarden onmachtig zouden zijn hen te beschermen. En waarlijk, de geestelijkheid der Philippijnen heeft reden om bedacht te zijn voor de kwade gezindheid van het grootste gedeelte der opstandelingen, nu men in de geschiedenis van hun hoofd Aguinaldo het leven van velen hunner terugvindt. Ziehier wie Aguinaldo is :

Deze man is nog niet ouder dan 27 jaar. Hij werd geboren te Imus in de provincie Cavite waar zijn vader rijst- en suikerplanter was.

Zijn vader liet hem aan de St. Thomas-universiteit te Manila studeeren. Maar de Dominicaner professoren vonden hem een hunner domste leerlingen en zonden hem naar huis. Toen werd Aguinaldo naar de vormschool der Jesuïeten gezonden. waar hij beter vorderingen maakte, maar toen in 1883 zijn vader stierf, brak hij zijn studiën af, om het beheer van het landgoed op zich te nemen. Hij verloochende de

FEUILLETON.

Un herencia vacante.

Dia 17 di Juni 188.. tabata un dia famoso pa Henriette Bardonnel, un modista na Rouaan. Es dia ai pa 10 or di mainta koe é tabata sinta na su bentana den *rue des Charettes* haciendo su trabao, senjora Dufresnes, su hospita a habri su porta di kamber di repiente i bini cerca djé.

— Henriette ! Henriette ! Bo no a lesa nada ainda ?.... Bo no sabi nada ? é tabata puntré. Mira ! mira aki un instante ;

I el a poné un courant su dilanti, moenstrando koe su dede riba un aviso, koe ta bisa :

"Herencia — Ta suplica Senjorita Henriette Emilienne Bardonnel, jioe di Auguste Bardonnel, koe tabata stemdó di piano den rue du Grand-Pont na Rouaan, pa su propio interés, di manda su dirección pa Thiébault, Curator, place du Vieux Marché 63, na Havre."

— No ta bo ?

— Si.... Sigur.... e modista a respondé temblando.

— Bo mester skirbié unbez, bo a tendé mi jioe ? unbez !

.. Sigur,.... Sigur Sra Dufresnes.... Henriette a respondé.

Su manecé mes Sta. Bardonnel a ricibi respondi di Sr. Thiébault koe tabata bisé di bini unbez cerca djé. També el a poné un giro-postal di cincuenta franc cerca e carta. Esai tabata haci hende comprendé algo, madame Dufresnes a bisa un bez.

— Bo a nacé coe pia, mi jioe, loké semper mi a bisa bo ! I meneer Leonce també ta dichoso, no ta berdad ? Bo ta bai Havre coe né ?

Sr. Leonce Carpentier tabata jioe di un gran comerciante; é tabata un homen di su binti á binti ocho anja i koe ta cinco anja caba, koe é ta enamorá di Henriette.

E tabata klerk na pacus di su tata, i pa trato koe é tabata ricibi di sa tata, masjar poco bez, é tabata na ocasion di por moenstra e modista su afeccion, koe hende por comprendé.

Ora koe Henriette a doené es noticia ai, é tabata loco di contentoe.

— Si bo tin noema un cien mil franc, menos ainda, ochenta mil noema, lo mi haci papa combini. I den seis luna di tem noema lo bo ta mi esposa.

Henriette mester a bai Havre e sol.

Oficina di es curator tabata na promer piso di un cas bieuw toer mancaron. Mester a pasa den un camina smal, scur, susji i vies.

El a drenta

Senjor Thiébault tabata un homber chikitoe delegá bieuw, coe un bril grandi riba su nanisji. El a presenta es moza un stoel i el a ofrecé sinta.

— Bo a trecé bo acto di nacementoe segun koe mi a pidi bo ?

Atéle aki, meneer.

Es Curator a lezé coe atencion.

—Pierre Auguste Bardonnel.... Hustamente ! Bo tata a sali for di Francia den anja 1866, no ta berdad, Senjorita ? meneer Thiébault tabata puntré.

—Si, meneer. Es tempoe ai mi tabatin cinco anja.... Nos tabata pa bai New York cerca djé.... Ma nos no a tendé nada mas di djé.... nunca mas. Mi mama a moeri ta cinco anja caba, i mi tin ainda solamente un primo na Elbeuf.

— Pues, Senjorita, bo tata a moeri dia 22 Januari 1879 den Sur America na Buenos Ayres, largando un rikeza di mas ó menos un 650.000 franc i koe bo ta única heredera. Pa koe bo por ricibi es rikeza ai, ta necesario pa bo mes bai aja i busca mi colega meneer Guastalla, koe a participa mi di es herencia i koe ta su curator.

— Bai aja ?.... Ma meneer....

— No tené cuidao, lo nos doena bo placa, koe lo bo tin mester.

"I ta ki dia lo mi mester bai ?"

Meneer Thiébault a cohé algun papel ta mira.

"Si, larga nos mira !...."Eurylice"... "Meuse" ....dia Biernes, dia Sabra.... Si, hustamente, Iberia ta bai Buenos Ayres otro majan, dia Luna. Ta berdad un poco liber ! Bo tin tempoe solamente pa bolbe bai Rouaan, regla bo asuntonan. Lo mi regla bo pasasji i toer bo asuntonan.... Awor mi ta spera bo dia Luna mainta tempran !"

Binti cinco dia despues Henriette Bardonnel tabata na Buenos Ayres i el a larga nan hibé na un hotel den Calle Piedad.

Tabata un poco laat pa el a bai na Senjor Guastalla. Ma un ora despues di su jegada na es hotel toer hende tabata sabi caba motiboe di su benida. Un di su bisinjanan di mesa tabata un spanjó elegante di su trinta anja, koe tabata sabi basta francés, koe é por a tené un combersacion coe né. E tabata jama Manuel Alvarez i é tabata biba na Montevideo, solamente algun dia e sà bin pasa na Buenos Ayres

Como un hidalgo galante el a ofrecé Henriette su auxilio, su proteccion i el a ponéle henteramente na su disposicion.

Su sigiente dia Henriette a bai, compania di un traductor den caja Bolivar na direccion di es abogado Guastalla.

No tabatin Guastalla na es número, koe é tabata bisa, hasta no tabatin abogado ta biba den es cas ai. Tampoco den es otro casnan. Hende por imagina ansia di Henriette. Oenda é mester haja es herencia ai....Dos dia largoe nan tabata busca toer abogado, toer

Katholieke beginselen en werd lid der Loge.

Aguinaldo, die een der ijverigste hoofden van de vrijmetselarij werd, zou wegens samenzwering gevangen worden genomen. Een officier en twaalf inlandsche soldaten kwamen op zekeren dag voor zijn huis om hem te halen. Maar Aguinaldo schoot den officier dood en hield een heftige toespraak tot de soldaten, wien hij o. a. vroeg, of zij zich niet schaamden een mogendheid te dienen, die eeuwen lang de inlanders had onderdrukt.

Zijn woorden wonnen de soldaten voor hem. Hij stelde zich aan hun hoofd, trok met hen het gebergte in, en die manschappen vormden de kern van het leger der opstandelingen, dat nu 30,000 man telt. De opstand werd onderdrukt, en Aguinaldo behield het leven, op voorwaarde dat hij zich bij eede verbond de kolonie te verlaten en nooit meer de wapens tegen Spanje te voeren. Toen de Amerikaansche oorlogsschepen verschenen, brak hij zijn eed, keerde naar de Philippijnen terug en vecht er weer tegen de Spanjaarden.

Wij meenen thans onze stelling: *De monniken moeten niet beschouwd worden als de oorzaak van den opstand op de Philippijnen*, genoegzaam verdedigd te hebben. Tot die verdediging hebben wij argumenten aangevoerd, wier kracht men niet in twijfel trekken kan, omdat zij ons door tegenstanders zelven en dus van onverdachte zijde gegeven werden; allerminst hebben wij ons van deze quaestie zoeken af te maken door met de noodige wijziging het volgende neer te schrijven:

No entraremos en discutir la cuestión, y [illegible] de lo que habíamos mencionado como uno de los motivos de la revolución de las Filipinas.

Ons dunkt—en dit is ons laatste woord in deze zaak—dat, in plaats van de monniksorden op de Philippijnen verkeerdelijk als oorzaak van den opstand aan te zien, men zich na het gelezene wel afvragen mag, of het niet juist aan haar te danken is geweest, dat het uitbreken van de rassenbotsing tot het einde der negentiende eeuw vertraagd werd.

Nog eens de "Oficina Maritima"

Er is een jeugdig schrijver onder ons opgestaan, indien tenminste de naam *schrijver* mag gegeven worden aan een eerstbeginnende op het gebied der journalistiek. *Jeugdig* en *eerstbeginnend* zeggen wij; niet omdat wij zijn leeftijd kunnen aangeven, wij kennen hem persoonlijk niet: maar omdat hij optreedt met een lichtzinnigheid en een overmoed, der jeugd alleen eigen.

Die eerstbeginnende dan heeft zich in 't hoofd gezet van tijd tot tijd beschouwingen te leveren in de *Oficina Maritima* en zoo kwamen van zijn hand reeds o. a. een beschouwing over den Spaansch-Amerikaanschen oorlog met de bekende zinsnede over den Philippijnschen opstand, een antwoord gericht aan den *Amigoe di Curacao* in *Punto Final* en in deze laatste dagen een opstel over de zaak Dreyfus onder den titel *La Cuestion del dia*.

Nu, het leveren en doen verschijnen van dergelijke artikelen is *zijn* zaak en die der *Oficina Maritima*. Maar *onze* zaak is het zijn overmoed te beteugelen en den *jeugdigen* schrijver tot de orde te roepen, wanneer zijn artikelen onze beginselen aanvallen of van de gebeurtenissen voorstellingen geven, die in strijd zijn met de Katholieke geschiedenis, met de waarheid, en den toets eener gezonde critiek niet kunnen doorstaan. Onder zulke voorstellingen rangschikken wij het volgende:

Los progresos y los descubrimientos de la misma ciencia se combaten, se persiguen, se condenan. Registra la historia las persecuciones, que ha tenido que sufrir Galilei, porque habia sostenido que la Tierra se movia. Condenado por la inquisicion y reducido á prision Galilei, la verdad de la teoria que sostenia no pudo ahogar.

Afgezien ervan, dat het herinneren aan de geschiedenis van Galileo Galilei in het artikel *La Cuestion del dia* niets ter zake doet, legt deze geheele tirade onmiskenbaar getuigenis af van de *jeugd* des schrijvers. Misschien is hij als eerstbeginnende met zijne studie nog niet zoover gekomen; anders toch zou hij weten, dat sinds ongeveer 1876 door geen wetenschappelijk ontwikkeld tegenstander de Galilei-quaestie meer wordt gebruikt als wapen tegen de Katholieke Kerk en dat er bitter weinig overgebleven is van *persecuciones, que ha tenido que sufrir Galilei*. Als hij studeeren wil, sla hij daarover eens na *Il processo originale di Galileo Galilei publicato per la prima volta da Domenico Berti, Roma 1876. Die Acten des Galilei'schen Processes, Herausgegeben von Karl von Gebler 1877; Hartmann-Grisar, Galilei-Studien, Regensburg 1882; Schneemann, Galileo Galilei und der römische Stuhl: Stimmen aus Maria-Laach 1878* en ten slotte *Een reeks van opstellen over historische onderwerpen door dr. J. A. Wijnne, Hoogleeraar te Groningen, Blz. 312 v. v.*

Of wij van dezen jeugdigen schrijver in de toekomst niets goeds verwachten? Wij zouden onbillijk zijn, indien wij niet het tegendeel beweerden. Maar dan moet hij zich naast gezette studie strikt houden aan den regel, dien hij zelf neerschrijft:

Negar las verdades indiscutibles, insultar á quienes las mencionan, no convence á quienes no estén cegados por la pasion.

La polémica, para que pueda aspirar á tener crédito, ha de conducirse con armas legales, en términos cultos,

en niet vallen in het euvel, dat hij betreurt:

Desgraciadamente esa regla no se observa. La falta de argumentos se suple con invectivas.

Onder die voorwaarde slechts zullen wij ertoe kunnen besluiten hem de behulpzame hand te bieden, wanneer hij struikelt, en struikelen is in den beginne onvermijdelijk: zoo hij echter die voorwaarde niet vervult, zullen wij gedwongen zijn hem aan zijn lot over te laten en te moeten toezien, dat er van hem als schrijver nooit iets goeds terecht komt.

NIEUWSBERICHTEN.

CURACAO.

Kerkelijke berichten.

Z. D. H. Mg. J. J. A. VAN BAARS, Apostolisch Vicaris van Curaçao, heeft benoemd tot deservitor van de parochie San Willebrordo op het eiland Curaçao den WelEerwaarden Pater B. VAN OTTERDIJK en tot deservitor van de parochie van den H. Eustachius op het eiland Sint-Eustatius den WelEerwaarden Pater P. DELGEUR.

Havennieuws.

Laatstleden Zaterdag vertrok het Italiaansche eskader, bestaande uit de *Carlo Alberto*, *Calabria*, *Piemonte* en *Umbria* uit onze haven. Het ging via La Guaira naar Brazilië. Van de beide eerste schepen werden de Hollandsche volksliederen gespeeld en de kapel van het garnizoen aan den Waterkant opgesteld gaf den Italiaanschen marsch te hooren.

***

Maandagmorgen kwam hier aan het Duitsche stoomschip *Abydos*, in dienst van de *Red D Line*. Het werd echter niet toegelaten in de haven, vóórdat een twintigtal passagiers, onder wie ook de weduwe van den vorigen President van Venezuela CRESPO zich bevond, naar het quarantaine-établissement waren gebracht.

Eenzelfde lot trof ook Donderdag de passagiers van de *Prins Frederik Hendrik* van den *K. W. I. M.*, die voor Curaçao bestemd waren, daar dit schip La Guaira en Pto. Cabello had aangedaan. De *Prins Frederik Hendrik* mocht geen communicatie hebben met den wal en vertoefde in de Caracas baai.

***

Werd de *Maracaibo* eerst afgekeurd voor de scheepvaart, thans is dit schip door het aanbrengen van ijzeren platen tegen de kiel zoozeer versterkt, dat het den 24sten dezer wederom een zeereis zal ondernemen en van New-York naar hier zal vertrekken. De *Abydos* vertrok reeds van hier met 20 man, die voor de *Maracaibo* zijn aangemonsterd.

***

Het vertrek van den *Gouverneur van den Brandhof* is met een dag dag vervroegd, zoodat dit schip niet den 24sten, gelijk wij de vorige week meldden, maar den 23sten dezer naar de eilanden St. Martin N. G., St. Eustatius en Saba vertrekt.

Posterij.

Lijst van onafgehaalde en onbestelbaar bevonden brieven:

Leonor Burbai, Jacinta de Crespo, Pedro Domingo Crespo, Milly Deumond, Dniel T. Delph, José F. Fernandez, Ricardo Herrera G., Agustino Maduro.

Leger.

De kapitein J. S. WERNAS, van het 5e regiment infanterie, is geneeskundig geschikt bevonden voor den dienst in West-Indië en is bestemd om op te treden als commandant der troepen te Curaçao.

De kapitein P. TERGAU vertrekt dezer dagen met de *Prins Willem IV* van den *K. W. I. M.* van hier naar Holland.

De orkaan.

Maandagmiddag werden wij hier door een hevigen wind uit het Zuiden den orkaan gewaar, die reeds Zondag was aangekondigd en Barbados en St. Kitts moet geteisterd hebben. Gelukkig bleef het bij dien wind en na een uur tijds was het weder om kalm. Op Pietermaai werd een telephoonpaal krom gebogen doch hield zich nog staande, en op de plantage Santa Cruz stortte het woonhuis in.

Een aanbeveling.

Ingezonden Mededeelingen.

n[illegible] tatabi [illegible]. No tabatin ninguna [illegible], ninga di herencia B[illegible], nada!

Senjor Manuel Alvarez, koe el a haci participante di su pena, a consegé di [illegible] cerca [illegible] di francés. Cerca es [illegible] tabatin [illegible] sabi koe no tabatin ningun herencia Bardonnel, koe no tabatin nada.

— [illegible] tabata [illegible].

— No ta posibel! Henriette dici, sin kier a deshacié ainda di su ilusion. "Ma meneer, pakiko nan lo a haci un cos asina?"

— Ai, Senjorita, podisé si bo corda bon, lo haja es motiboe.... ma mi no conocé ni asunto ni bo relacionnan.... Solamente mi por sigura bo ainda un bez mas koe no tin ningun herencia Bardonnel [illegible], bo por confia firmemente riba mi palabra."

Ora Henriette tabata na su hotel atrobé, é tabata pensa ainda riba es pregunta, kende por tabatin interés di haci é sali for di su tera.

I sin muchoe trabao, é mes a haja e respondi. Tabata tata di Leonce, papa Carpentier! No tin duda posibel....

Varios bez el a trata pa kibra e relacion koe tin den su jioe coe e moza.

E kier a casé coe un mihor pareha, é tabatin bista riba ciertoe moza koe jama Hennequin, jioe di un comerciante ricoe. Henriette tabata sabi, i Leonce mes a contéle toer cos.

Henriette tabata conocé masjar bon obstinacion i astucia di meneer Carpentier. Sin duda pa un poco placa el a coempra es curator di Havre.

I exti pa indignacion i rabia, Henriette a bai cerca consul pa pidié gasto di biaha, pasobra é no tabatin nada mas.

Nan a prominté di judé den loké é ta pidi ma lo é mester spera un diez dia, koe lo tin barcoe ta bai Francia.

— Trankilisa bo, Senjorita, es consul dici, lo nos spierta bo na tempoe.

Ora es spiertamentoe a jega hotel, Senjorita Henriette Bardonnel no tabata ai mas.

Un ciertoe anochi, koe é tabata keier coe senjor Manuel Alvarez i koe é tabata conté su pena, es rico spanjol a bisé coe un tono tierno:

— Enriqueta!.... Si bo kier casa coe mi, en bez di bai Europa!

Despues koe el a corda bon i koe el a sinja conocé den es spanjol toer bon calidad — el a acepta.

***

Cincoe anja despues i un atardi di luna di Mei, Senjora Enriqueta Bardonnel de Alvarez a baha for di wagen na station na Rouaan i el a drenta rue des Charettes.

El a bini Francia companjando su esposo koe tabatin algun negocio di haci na Paris i Marsella i é no kier a pasa cajanan sin bai promé na es lugar, koe el a nacé i informa pa madam Dutresnes i su otro conocirnan bieuw.

Madam Dufresnes a obliga Henriette pa keda comé cerca djé i el a traté coe masjar carinjo.

— Cuantoe bez mi a bisa bo, mi jioe, koe bo ta nacé coe pia! Bo no ta corda mas?

— Ma e familia Carpentier? Es pober Leonce? Kiko a keda di djé? Henriette tabata puntra.

Ai, mi Henriette, nan no a gozá, tendé! Ta castigoe di Providencia.

— Di com?

Cuater luna despues di bo biaha, Leonce a casa koe Felecie Hennequin — bo sabi e moza di es pacus grandi....

— Sigur mi sabi! i es matrimonio ai no tabata dichoso?

— Esai mi no por bisa bo. Ma despues di nan bankroet, nan a bai for di Rouaan. I awor cualkier camina lo nan ta sufri miseria, sea na Paris of ....E tata bieuw a bira kens. E ta pidi limosna awor! Si bo camna es caja aki largoe i bo jega té na Comedia, lo bo miré na un hoeki pará

En berdad, Henriette a conocé es homber despues koe el a dispidi di Sra. Dufresnes. El a bai cerca dié, Mira 'ki, papa Carpentier, bo no conocé mi mas?

Es anciano a lamanta su cara palida i i mira es hoben senjora.

— Mi ta Henriette Bardonnel, es modista di den rue de Charettes. Bo ta corda awor?

— Ai, si ...., si...., si.... es bieuw dici manera el a lamanta di un sonjo.

Bo a hunga mi un boenita wega coe bo historia di herencia di America.

Tabata terribel! Ma no ta nada, pasobra bo a contribui na mi felicidad. Mi amigoe, ata, pa bo!

I toer oro koe é tabatin den su portamoneda, el a bacia den su man, — tabata diez pieza di binti franc.

ten? Wel, zwakte, en daarbij nog een werkelooze lever, een verward zenuwgestel, slapeloosheid, vermagering, wezenloosheid, dan verkoudheid met hoest en hoogstwaarschijnlijk een van beiden, óf een kwijnende tering, die u jarenlang een ellendig bestaan doet voortsleepen, of een vliegende tering, die u in zes weken naar het kerkhof brengt. Ziedaar hoe het met onze krachten gaat en wat er later mede gebeurt. Indien er een macht is om in zulke gevallen te helpen, dan is het

NEDERLAND.

De *Maasbode* wijdt het volgend waardeerend artikel aan den Zeer Eerwaarden Pater J. V. DE GROOT van de Orde der Dominicanen, Hoogleeraar in de Thomistische wijsbegeerte aan de Stedelijke Universiteit van Amsterdam, ter gelegenheid van den vijf en twintigsten verjaardag zijner H. Priesterwijding.

Op het zilveren feest van Professor De Groot past ons een warm en hartelijk woord van eerbiedige dankbaarheid.

Breede lofzangen waren dezen schrijfer nimmer welkom.

Geen der vrienden, ook al vlamde zijn hart van geestdrift voor den roemruchtigen vertegenwoordiger onzer Katholieke wetenschap, heeft ooit in zijn bijzijn aan de gevoelens des harten uitdrukking kunnen geven.

Een eenvoudige glimlach, maar een lach, waarin hij de verachting der heiligen legde voor de ijdelheden dezer wereld, heeft steeds teruggedrongen wat het hart van den vereerder naar de lippen bracht.

Schoon dus het zilveren priesterfeest van pater De Groot ons woorden ingeeft van eere en hulde — wij achten van onze schrijftafel niet gewenscht datgene te pogen, wat niemand in het bijzijn van den beminnelijken kloosterling ooit is gelukt.

Geen breede lofzangen.

Maar in naam van het Katholieke Nederland eene uitdrukking van de oprechte dankbaarheid, die geheel onze harten vervult.

Eene uiting van dankbaarheid aan den man, die een leven van noesten arbeid heeft gegeven voor de glorie van haar, die, als middelaarster tusschen on zen oorsprong en ons doel, ons het dierbaarste is op aarde.

Dankbaarheid aan hem, die met zijn ruimen blik het heerschersoog van Leo den Wijze in zijn speurgangen naar de kwalen der wereld heeft gevolgd en de wenken en wenschen van den grooten Paus als richtsnoer heeft gekozen voor zijn levensarbeid.

Dank aan den wijsgeer, die zijne Kerk opnieuw heeft omhangen met den mantel der *perennis philosophia*, om haar figuur die kloekheid te geven en de uitdrukking te geven van de robuste kracht, die voor strijdbaarheid worden geëischt in den kamp van heden.

***

De wetenschap, komende van God, moet teruggevoerd naar haren oorsprong.

Wijl echter het menschelijk verstand door lagere invloeden veelmalen, bij het streek houden naar hooger, wordt afgetrokken, kleeft aan elke beoefening der wetenschap min of meer een gevaar.

Dit ondervonden in de eerste helft dezer eeuw de voormannen, die door de kracht van hun genie naar boven gestooten, door den drang der dwaling zijn neergetrokken.

Onze eeuw, bij haar geboorte tot in het stof vertrapt door het geweld der gebeurtenissen, heeft zich opgeheven en mannen geleverd van machtige wetenschap en wijde faam.

Mannen echter, die in zich de jonkheid voelden bruisen van een zomernatuur, aan welke, bij het rommelen van den donder, nieuwe frischheid is ingestort en levenskracht, mannen, die aan de geestdrift der jeugd haar voortvarendheid, overmoed en eigenwaan hebben gepaard: mannen eindelijk, die bij hun onzeker gaan smeekten om een leidsman met beginselen zoo vast als de assen, waar de hemellichamen omwentelen.

Van de hoogten van het Vaticaan zag het Leo XIII: — en hij gaf aan de wereld zijn heerlijke *Aeterni patris*, zijn encycliek over de wijsbegeerte van St. Thomas.

De Katholieke wetenschap heeft Leo gehoord en is hem gevolgd.

Prof. De Groot is in Nederland de drager geweest van het woord des Pausen. Met taaie kracht heeft hij de zege bevochten op onverschilligheid en onkunde; met fier zelfbewustzijn voerde hij voor het licht der moderne wetenschap den duisterling der middeleeuwen en het bleek, dat deze de waarachtige schittering uitstraalt van de Zon, aan Wie alle licht ontvloeit.

Terug naar Kant! schalt het elders — helaas ook in jong Katholieke scholen — terug naar Thomas! klinkt het hier, gehoor gevende aan het roepen van grooten meester op het Vaticaan.

Terug naar Thomas; —

gij, die bij uw streven naar hooger het Woord wilt vinden, dat uit zich zelf is; gij anderen, die uw land te besturen hebt naar de voorschriften van den Maker der menschelijke natuur, gij derden, die bij uw delven in de stof, achter de materie den treffenden geest tracht op te sporen.

Terug naar Thomas.

De beweging in ons land ten gunste der scholastieke wijsbegeerte, eene beweging die spreekt uit haast elk wetenschappelijk optreden in Roomsche materie, is te danken aan den jubilaris van heden.

Paul Haffner, de bekende schrijver van de *Grundlinien der Geschichte der Philosophie*, erkende het reeds voor 20 jaren: „In Nederland is pater De Groot (toen nog lector in Huisen) de ziel der beweging."

Hij is het nog.

Als ooit in Nederland voormannen zullen opstaan, wier geestdrift stoelt op den hechten stam van door overtuiging vastgezette beginselen, vraagt of St. Thomas hen vormde, en weest dankbaar aan den edelen priester, die den Engel der School in Nederland hersteld heeft in zijn recht van koning der wetenschap.

***

Professor De Groot is geboren te Schiedam in het gedenkwaardige jaar 1848. Den 15en Augustus 1873 wijdde hem Utrecht's bisschop tot priester. Reeds vroeg, op vier en twintigjarigen leeftijd trok hij de aandacht door het verschijnen van zijn eerste groote werk: *De Pausen, een geschiedkundige studie* (1872). Daarna volgde in 1880 *Vondel, in zijne "Bespiegelingen."* Een letterkundige studie. In 1882 reeds werd *Het leven van den H. Thomas van Aquine* gedrukt, in 1889 de *Summa Apologetica*.

Een eerbiedwaardige reeks van wetenschappelijke werken, het stempelmerk dragend van onvermoeide werkkracht.

Te Rome erkende men de verdiensten van den Nederlandschen Dominicaan, door hem te benoemen tot lid der *Accademia di San Tomaso*.

1894 is het jaar der oprichting van de zetel aan Amsterdams Universiteit.

Sedert dien ontwikkelt zich de werkzaamheid van professor De Groot te meer, naarmate van het hooge standpunt, waarop hij sinds staat, meer geesten hem hun voedsel vragen.

De inaugurale rede was een meesterlijke verdediging van het recht des middeleeuwschen leeraars; *Leo XIII en de H. Thomas van Aquino* is ontsprongen aan de idée, welke wij hierboven omschreven: de Paus, ziende de behoefte aan een vasten leidsman, wijst aan de wetenschap den H. Thomas.

Toen greep prof. De Groot de jongbewegingen aan, die zuchten om een *Credo* en het *Credo* der Roomsche Kerk niet willen hooren.

Materialisme heeft uitgediend; hooger aspiratiën doen de geesten beven en verlangen. Daar is een geweldige strooming naar jong godsdienstig leven. Pater De Groot teekende ze ons in het nasporen den leerlingen van Dubois-Reymond, Spencer, Balfour en Brunetière.

Wie in deze artikelen, behalve de geleerde, vooral spreekt, het is de priester.

Een warme liefde voor het heil dier arme, dwalende zielen gloeit door elk zijner woorden: neen, hij verstoot den broeder niet met den trotschen waan van den Pharizeër; — als ze kreten heffen om bevrediging van den geest, dan biedt hij hun den wellust der eeuwige waarheid, belichaamd in de immer jonge Kerk van Christus.

Dit is zijn studie, zijn arbeid, zijn leven.

De glorie der Kerk en het heil der zielen van zijn God.

En wij! de glorie der Kerk ook de roem is van ons, hare kinderen, en het heil der zielen de heilige zaak is van den Meester, die ons lief is, doorstraalt heden onze harten een warmer gevoel van oprechte dankbaarheid jegens den onvermoeiden strijder, wien God moge schenken ter wille onzer goede en heilige zaak nog menig jaar van leven, jong en krachtig!

BUITENLAND.

Rome.—Uit Rome wordt gemeld, dat de pauselijke encycliek aan de Italianen in geheel het land een diepen indruk heeft gemaakt. De regeering had op zulk een krachtig protest niet meer gerekend en zij moet door het pauselijk schrijven pijnlijk zijn verrast, te meer daar de H. Vader met onvermiddellijke logica al de zwakheid en al de veinzerij der anti-clericale politiek bloot legt. Zelfs liberale bladen moeten erkennen, dat er in de encycliek groote waarheden worden gezegd en de *Liberté*, een blad, dat niemand van "clericalisme", of buitengewone sympathie voor den H. Stoel zal "verdenken," schrijft: "De gewelddadigheden, waartoe de vrijmetselarij in dit land (Italië) haar toevlucht neemt, zijn een bewijs voor de kracht van het katholieke leven. Want men bestrijdt niet met zulke wapenen de onverschilligheid."

Zeer juist. Uit de ruwe maatregelen tegen de zonen der Kerk blijkt onomstootelijk, welk een vrees zij den anti-clericalen inboezemen. Na acht-en-twintig jaren is de Romeinsche quaestie actueeler dan ooit. De overheid tracht de stemmen der katholieken door geweldpleging te smoren. Zij tracht hunne vereenigingen op te heffen, hunne dagbladen in beslag te nemen. Maar met zulke middelen overwint men de katholieken niet.

Bismarck is nog wel brutaler opgetreden. En de pygmeeën van het officieële Italie moeten al zeer naïef zijn, wanneer zij ook slechts één enkel oogenblik kunnen gelooven, dat hun gelukken zou, wat zelfs voor den ijzeren kanselier een ijdel werk bleek.

Duitschland — De onthullingen van Moritz Busch in de Berlijnsche *Localanzeiger* over de waarheid in zake Bismarck's aftreden, heeft in de gansche Duitsche pers beroering gewekt. Het optreden van Busch, op den eigen dag van Bismarck's afsterven, kan ook waarlijk niet als een staaltje van overdreven kieschheid gelden. De smeulende takjes van haat en nijd tusschen keizer en rijkskanselier zijn weer aangeblazen tot een laaien vuurgloed: de Duitsche pers kiest scherp partij, schoon velen in hun oordeel zich matigen, in verwachting van nieuwe onthullingen, die, naar men zegt, aanstaande zijn.

De Fransche bladen springen met zeldzame graagte toe op dit schandaaltje in de Duitsche pers. De keizer kan aan het wierookzwaaien niet langer meedoen, meenen sommigen. Anderen beweren uit „zekere bron" te weten, dat de voornaamste oorzaak van Bismarck's dood zijn hardnekkige en telkens opvlammende haat tegen den keizer is geweest.

Onder al dit rumoer maakt het kalme en waardige manifest van den Duitschen keizer een diepen indruk. Het luidt:

Met hooge bondgenooten, met het geheele Duitsche volk sta ik treurend aan de baar van den eersten kanselier van het Duitsche rijk, vorst Otto von Bismarck, hertog van Lauenburg.

Wij, die getuigen van zijn heerlijken arbeid waren, wij, die bewonderend opblikten naar hem als naar een meester in de staatkunde, als naar een ouden en onbevreesden kampvechter in oorlog als in vrede, als naar een volkomen zich toewijdenden zoon van 't Vaderland, trouwsten dienaar van zijn keizer en koning, zijn diep ontroerd door het verscheiden van een man, in wien God de Heer een werktuig had geschapen om de onsterfelijke gedachte van Duitschland's eenheid en grootheid tot werkelijkheid te maken.

Op dit oogenblik past het niet, al de daden die de groote ontslapene heeft volbracht, al de zorgen die hij voor keizer en Rijk heeft gedragen, al de resultaten die hij heeft verkregen, te noemen. Zij zijn te geweldig, te veel in aantal, en slechts de geschiedenis kan en zal alle in marmeren tafelen griffelen.

Ik echter voel mijzelf gedrongen voor de treurende wereld aan mijn dankbare bewondering uiting te geven, waarvan mijn geheele wezen heden vervuld is, en in naam van de natie leg ik de gelofte af, te behouden wat de groote kanselier onder keizer Wilhelm den Groote heeft tot stand gebracht, het te ontwikkelen en, zoo noodig, met goed en bloed te verdedigen.

Daartoe helpe God de Heer.

De heuvel, waar het mausoleum voor Bismarck zal verrijzen, is gelegen buiten het park te Friedrichsruhe, op twee minuten afstand van het station. Hij zal dra het voorwerp zijn van „nationale bedevaarten", zeggen de Duitsche bladen. Hamburgsche kooplieden hebben aangeboden op hunne kosten het mausoleum te doen bouwen. Ook de keizer bood aan de familie dezen eeredienst, maar deze wenscht voor zich zelve dat recht te behouden. Nu zal de keizer, die toch met alle geweld door eene meer dan gewone daad zijn eerbied voor Bismarck wil toonen, in den Berlijnschen dom een grafteeken oprichten, zijn oud-kanselier ter eere.

Oostenrijk. — Verleden week Zaterdag is de Keizerin van Oostenrijk op haar reis incognito door Zwitserland te Genève het slachtoffer geworden van een lagen sluipmoordenaar Luigini, een Italiaanschen anarchist. Hij kwam te Genève om den Hertog van Orleans te vermoorden doch daar deze reeds vertrokken was, viel hij de Keizerin van Oostenrijk aan en doodde haar met een dolksteek, in de hartstreek toegebracht.

Elizabeth Amelia Eugenia werd den 10den December 1837 geboren en was de tweede dochter van Maximiliaan Jozef, hertog van Beieren en huwde den 24sten April 1854 met Frans Jozef, Keizer van Oostenrijk.

ADVERTENTIEN.

LEEST DIT !!

LANS' EXTRA STOUT, een biersoort, dat sedert geruimen tijd door de heeren H. LANS & ZOON, eigenaren van de Stoom-bierbrouwerij *Het Hert*, te Haarlem, in den handel is gebracht, kan wat *zuiverheid, samenstelling* en *smakelijkheid* betreft, met de beste biersoorten wedijveren, die hier worden ingevoerd.

Het LANS' EXTRA STOUT staat onder voortdurende contrôle van het Bureau voor Chemisch- en Microscopisch Onderzoek, Directeuren Dr. P. F. VAN HAMEL ROOS en A. HARMENS WZN., te Amsterdam. Bij het chemisch onderzoek door genoemde heeren zijn in het bier geenerlei vervalschingen met salicylzuur, hopsurrogaten, glycerine enz. geconstateerd, is bevonden, dat de verhouding van extract en alcohol als zeer gunstig te beschouwen is en dat het bier aan te eischen voldoet, welke aan onvervalscht en krachtig Stout gesteld kunnen worden.

Op verzoek van de HH. LANS & ZOON hebben ik Heeren geneeskundigen dezer kolonie doen toekomen een proefzending van dit bier, met beleefde uitnoodiging om aan mijn adres te willen doen geworden hun geëerd advies daaromtrent.

Ziehier hunne verschillende adviezen, welke, even als die van duizenden geneeskundigen in Nederland, de uitstekende eigenschappen van dit biersoort bevestigen :

Curaçao, [illegible] Mei 1898.

[illegible]

Weled. Heer Monsanto,

[illegible] Lans' [illegible] eenen kennen. [illegible] [illegible] sen en is zal niet nalaten bij voorkomende gelegenheden, daarop te wijzen, terwijl er bij mij geen bezwaar bestaat, de Heeren H. Lans en Zoon toe te staan mijn naam te vermelden op hunne aanbevelingskaarten.

Met [illegible]

[illegible] dienaar,
FERGUSON.
[illegible]

—

Curaçao, [illegible] Mei 1898.
Den Weled. Heer Jan Monsanto,
Curaçao.

W[illegible]

[illegible] Lans' Extra Stout [illegible], hebben mij zeer [illegible] aangezien ik reeds zoekende was naar Stout met laag alcoholgehalte. Ik neem daarom ook de vrijheid U te verzoeken, mij eene kist van 8 dozijn te willen doen toekomen.

Uw dienstwillige
H. FERGUSON,
arts.

([illegible])

—

Curaçao, 6 Mei 1898.
Aan den Weled. Heer Jan Monsanto,
alhier.

Weled. Heer,

In antwoord op uw schrijven dd. 2 April deel ik U mede, dat het organoleptische onderzoek, waaraan ik Lans' Extra Stout heb onderworpen, een allezins bevredigend resultaat heeft opgeleverd en dat ik mij gaarne bereid verklaar genoemde biersoort aan te bevelen.

Hoogachtend,

Uw dw. dr.
TH. BUYS,
mil. apotheker 2e kl.

—

Curaçao, 11 Mei 1898.

De ondergeteekende is bereid om een of meer lansen te breken, met wie ook om te getuigen en te bewijzen, dat de Extra Stout van de Heeren H. Lans en Zoon, uit hunne Stoom-bierbrouwerij "Het Hert", Haarlem, werkelijk *iets extra is* en aanbevelingswaardiger dan alle andere dranken van dien aard door hem tot nu toe voorgeschreven aan zieken, convalescenten, herstelden en gezonden.

De geneesheer van het Krankzinnigengesticht, belast met de armen-praktijk etc., in de kolonie Curaçao (hoofdplaats Willemstad),

D. R. CAPRILES.

—

Curaçao 16 Mei 1898.
Aan den Heer
Jan Monsanto,
Alhier.

Gedachte Heer,

De ondergeteekende, Dr. Julio Lyon, genees-, heel- en verloskundige van de faculteit van Parijs, Officier d' Académie, verklaart bij dezen in antwoord op uw schrijven van den 11n. April 1898, dat hij de 2 flesschen Lans' Extra Stout, die U hem als eene proef hebt toegezonden, onderzocht heeft en naar zijn oordeel als een van de beste merken in haar soort mag worden beschouwd.

Met de meeste hoogachting teekent hij zich

Uw dienstw. dienaar,
DR. LYON.

—

Curaçao 9 April 1898.
Den Weledelen Heer Jan Monsanto,
alhier.

Geachte Heer,

Met genoegen heb ik aan uw verzoek voldaan en Lans' Extra Stout geproefd.

Ik moet zeggen, dat wat smaak en andere hoedanigheden betreft, het gerust met de beste kan wedijveren.

Met achting.

Uw dw. dienaar.
C. A. ZEPPENFELDT
(arts, armen-dokter voor de benedendistricten).

—

St. Eustatius, 7 Mei 1898.
Den Weled. Gestr. Heer
Jan Monsanto
Curaçao.

Geachte Heer,

In antwoord op uw geëerd schrijven van den 13n. April jl. haast ik mij U de goede ontvangst te berichten van 1 kistje inh. 2 fl. Lans Extra Stout als eene proefzending.

Van de deugdelijkheid hiervan heb ik mij overtuigd, en wordt het Lans' Extra Stout dan ook door mij aan de onder mijne behandeling zijnde patiënten ten zeerste aanbevolen.

Volgaarne sta ik de Geachte Heeren H. Lans & Zoon toe, mijn naam op hunne aanbevelingskaarten te vermelden.

Hoogachtend,

Uw dw. dienaar,
MAY.
(gouvernements-geneeskundige)

Dit bier is tegen schappelijke prijzen verkrijgbaar bij den Heer JAN MONSANTO, eenigst agent daarvan, en ook bij de Heeren DE LANNOY & CO. (*Botica Central*), bij wie attesten van een groot aantal Neder- en buitenlandsche geneeskundigen te lezen zijn.

¡A LAS PERSONAS DE BUEN GUSTO!

El que desee tomar una cerveza pura verdaderamente deliciosa, que no contiene alcohol sino en cantidad insignificante, tome la afamada marca

EL CIERVO,

la más apropiada para los climas cálidos.

Unicos agentes para Curazao
DE LANNOY & Co.
Botica Central.

N. WOUTERLOOD PJz.

te LEIDEN.

FABRIKANT VAN

Verduurzaamde Levensmiddelen

Gedeponeerd

Fabrieksmerk

NB. Nevensstaand merk komt voor op de bodems of deksels der blikken, op de etiketten en verpakkingen.

"A GRANDES MALES..."

La Emulsión de Scott es un "gran remedio." La Tísis y demás afecciones del pecho, la Escrófula y la Anemia son grandes males pero que ceden al uso de una medicina cuyos componentes tengan la virtud de sanar la irritación de la garganta y los pulmones, de eliminar las impurezas de la sangre y de producir carnes y fuerzas. Esto se logra con el aceite de hígado de bacalao subdividido en partículas infinitesimales para que sea asimilado rápidamente, como lo está en la legítima

Emulsión de Scott

Marca de Fabrica.

Esta medicina reune además las virtudes de los hipofosfitos de cal y de sosa que son grandes tónicos para el cerebro, los nervios y sistema óseo. De ahí que fortalezca á los débiles. No hay sustancia que contenga en tan alto grado las propiedades nutritivas y reconstituyentes del aceite de hígado de bacalao. La forma más conveniente de tomarlo es la de "Emulsión de Scott." Agradable al paladar. Reconocida universalmente por los médicos como la medicina-alimento por excelencia para los niños.

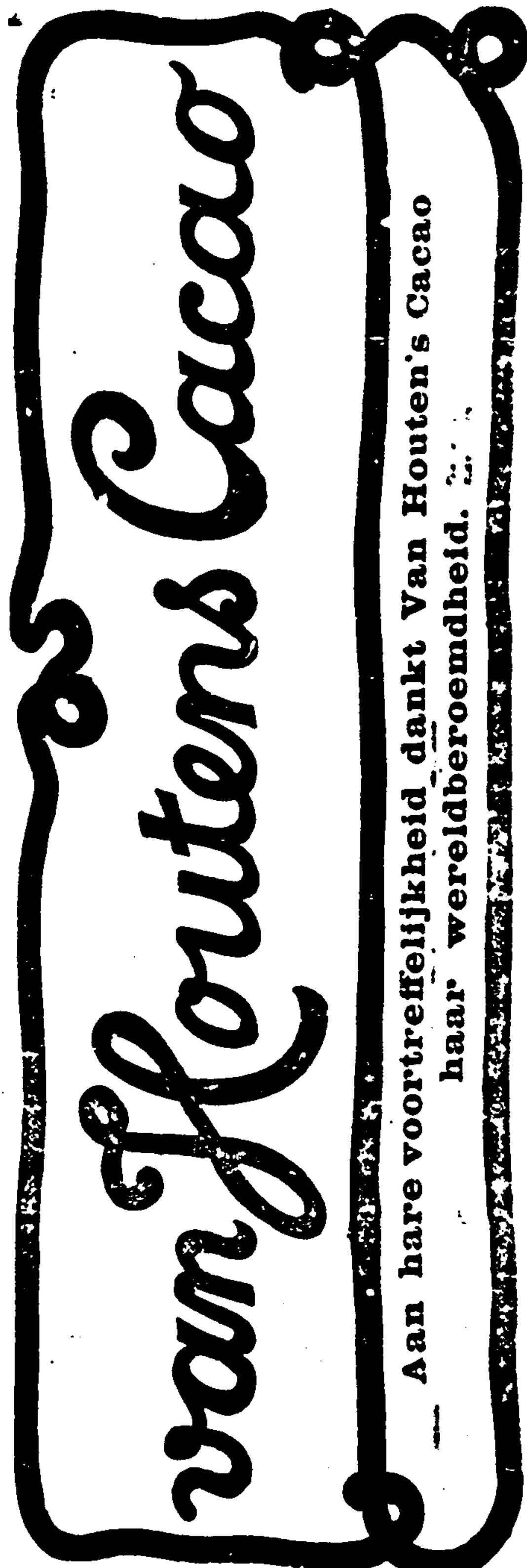
De venta en las Boticas. Cuidado con las falsificaciones é imitaciones.

Scott y Bowne, Químicos, Nueva York.

FOTOGRAFIA SOUBLETTE

Este muy conocido Taller se ofrece de nuevo sus trabajos a sus numerosos clientes, acaba de recibir máquinas de las últimas invenciones y tiene constantemente de venta aparatos é ingredientes frescos para el arte fotográfico.

HORAS DE TRABAJO
de 8 A. M. — 4 P. M.

Ondergeteekende is weêr ruim voorzien van witte en gekleurde bloemen, Holl. flanel, wierook, cocoszeep en de sigaren :

"La Bella Venezolana"

á fl. 1.75 per kistje van 50.

Curaçao, 2 September 1898.

J. S. SCHEIDELAAR.

DE door ons in 1897 uitgevonden ***Fijne Palmitine Zeep*** is de meest gerenommeerde Nederlandsche Toiletzeep, fijn geparfumeerd, bijzonder zacht voor de huid en de meest geschikte Zeep voor zuigelingen en kinderen en voor alle personen, die prijs stellen op eene gezonde blanke en zachte huid.

Voor de tropische luchtstreken is deze Zeep uitmuntend, daar zij door zuiverheid van fabrikaat en hoog zeepgehalte onveranderlijk en niet aan uitdrogen onderhevig is.

Onze ***Palmitine Zeep*** staat onder voortdurende contrôle van Dr. P. F. VAN HAMEL ROOS en A. HARMENS WZN. te Amsterdam.

Ieder stukje moet van onzen naam en gedeponeerd fabrieksmerk "***HET ANKER***" voorzien zijn.

Men wachte zich voor de talrijke namaaksels.

SOLIEDE VERKOOPERS GEZOCHT

GEBR. DOBBELMANN,

Nijmegen. *Zeepfabrikanten*

LUZ DIAMANTE,

LONGMAN & MARTINEZ,
NEW YORK.

Libre de Explosion, Humo y Mal Olor.

— De Venta Por —

Las Ferreterias y Almacenes de Viveres.

IMPRENTA DE LA LIBRERIA DE A. BETHENCOURT É HIJOS, CURAÇAO.